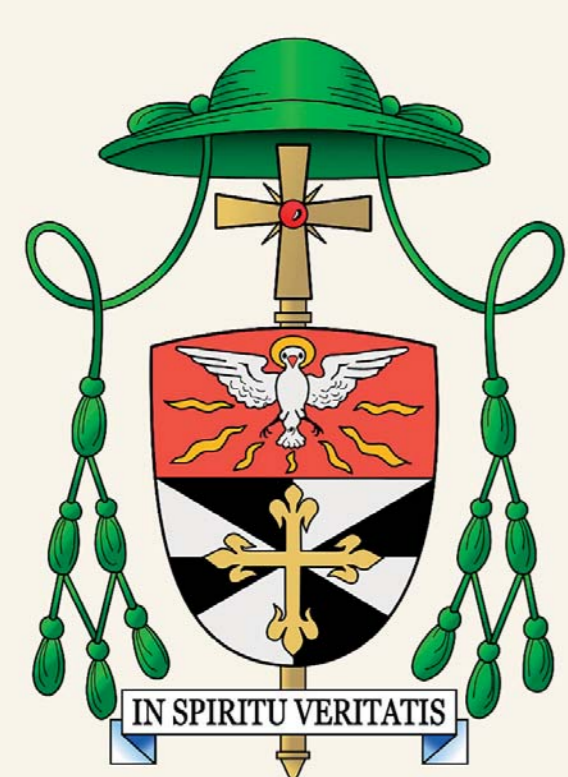

Životní a duchovní příběh Dominika kardinála Duky

Narodil se 26. dubna 1943 v rodině vojáka z povolání, který byl před válkou příslušníkem čs. armády a po obsazení českých zemí nacisty členem tzv. vládního vojska. V době nasazení v Itálii odešel s pomocí českého kněze, dominikána Jiřího Maria

Veselého, který se zapojil do italského odboje, do Velké Británie a působil v řadách čs. letectva. Osud jeho otce po nástupu komunistického režimu sdílel osudy vojáků bojujících na západní frontě – byl z politických důvodů uvězněn a celá rodina perzekvována.

Po maturitě na gymnáziu v Hradci Králové nespěl z kádrových důvodů dále studovat. Pracoval proto v jedné z továren v rodném městě a vyučil se strojním zámečnickem; ke studiu teologie byl přijat až v roce 1965. Dne 5. ledna 1968 vstoupil ilegálně do dominikánského řádu, o dva roky později, 22. června 1970, byl vysvěcen na kněze a 7. ledna 1972 složil slavné sliby v dominikánském řádu. V oficiální pastorační působil pět let a v tomto období byl často vyslýchán Státní bezpečností. V roce 1975 mu byl odňat tzv. státní souhlas a odešel pracovat do strojírenské továrny Škoda Plzeň. Mezi dominikány působil jako vikář provinciála (1975–1986) a angažoval se při budování tajného teologického studia pro novice a zájemce o vstup do dominikánské komunity. Za ilegální řádovou činnost byl však roku 1981 zatčen a 15 měsíců vězněn v Plzni. Zde se seznámil s významnými opozičními činiteli, mj. s pozdějším čs. a českým prezidentem V. Havlem a ministrem zahraničí J. Dienstbierem. Navzdory pronásledování se dále podílel na ilegální činnosti dominikánské komunity, organizoval např. teologické semináře a pomáhal s přípravami poutě na Velehradě v létě 1985, která přerostla v mohutné protikomunistické shromáždění. V této době patřil k vůdčím osobnostem neoficiální církve a byl jedním z nejbližších spolupracovníků kardinála Františka Tomáška. V roce 1986 byl jmenován provinciálem Čs. dominikánské provincie a byl jím až do roku 1998.

Po pádu komunistického režimu se podílel na obnově řeholního života v českých zemích. Dne 6. června 1998 byl jmenován biskupem v Hradci Králové, 13. února 2010 pražským arcibiskupem a 18. února 2012 přijal kardinálský titul od papeže Benedikta XVI.

V době studií na Cyrilometodějské bohoslovecké fakultě v Litoměřicích vstoupil do tajného noviciátu dominikánů a přijal řádové jméno Dominik (jeho původní jméno bylo Jaroslav) a 6. 10. 1969 složil časné sliby. 22. 6. 1970 přijal kněžské svěcení z rukou kardinála Štěpána Trochty a pět let působil v duchovně zanedbaných pohraničních oblastech pražské arcidiecéze (Chlum svatě Máří, Jáchymov a Nové Mitrovice). 7. 10. 1972 složil slavné sliby v dominikánském řádu. – Na fotografiích po slavnostní primiční mši 28. 6. 1970 se svými rodiči a po složení slavných slibů. Soukromý archiv D. Duky

„In spiritu veritatis“ – biskupské heslo Dominika Duky je zároveň i životním krédem v pořadí 22. kardinála v českých zemích. Na fotografii přebírá kardinálskou hodnost z rukou Benedikta XVI. dne 18. 2. 2012 v bazilice sv. Petra v Římě. Ve své homilii poděkoval papeži za udělení hodnosti slovy: „Jmenování kardinálem je radostným a zavazujícím okamžikem v mém životě. Jsem vděčný za každý jeho okamžik, protože jsem ho jako celek dostal od Boha, který mě vede a vychovává.“ Jeho titulárním kostelem je bazilika sv. Marcelína a Petra v Lateránu. Soukromý archiv D. Duky

Významným mezníkem jeho života bylo i jmenování 36. arcibiskupem pražským (13. 2. 2010); arcidiecézí od svého předchůdce kardinála Miloslava Vlků slavnostně převzal při mši svaté v katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha 10. 4. 2010. V jeho homilii mj. zaznělo: „Chci, abychom se inspirovali dobou, která v Praze zanechala velká křesťanská znamení: tuto katedrálu, univerzitu a most, který spojil pražská města a nahradil nejistý brod. Ano, přál bych si přispět k tomu, aby se překlepnuly spory, rozumně a odborně řešily vážné společenské úkoly. Abychom překonali i tuto krizi silní vírou, nadějí a láskou, jak nás učí naše duchovní a národní dějiny.“ – D. Duka je nositelem řady vyznamenání a uznání (např. medaile I. stupně Za zásluhy o Českou republiku, Záslužný kříž I. a II. stupně, Velký kříž „Pro Pius Meritis“ Suverénního řádu Maltézských rytířů). Velmi široké je i jeho zapojení do společenského a kulturního života, je např. členem Etického fóra ČR a Konfederace politických vězňů, šéfredaktorem Salve – revue pro teologii, kulturu a duchovní život, členem redakce mezinárodní katolické revue Communio. AAP (foto Aneta Maclová)

Na oslavách 50. narozenin V. Havla (1986) nechyběl mezi gratulanty ani jeho další spoluvězeň z Plzně Jiří Dienstbier, který se po pádu režimu v r. 1989 stal prvním demokratickým čs. ministrem zahraničí. V tomto období se D. Duka mj. podílel na vydávání katolického samizdatového časopisu Sursum. – „Můj život probíhal v prostředí, kde být politickým vězněm a disidentem patřilo k nejvyšším životním metám. Ne, že bych po tom toužil, ale kdo nebyl vězněn, tak mu chyběl, dnes bychom rekli akademický titul,“ dodává ke svému věznění a k životu v disentu. Soukromý archiv D. Duky

Cestování a setkávání se s řádovou komunitou v zahraničí bylo v období totality velmi složité a pro mnohé takřka nemožné. Jednou z prvních příležitostí k vycestování byla generální kapitula, která probíhala v létě 1989 v americkém Oaklandu, v období počínajícího rozkladu totalitních režimů ve střední a východní Evropě. Otec Dominik zde referoval o stavu církve a řádového života v Československu a uvedl na pravou míru chápání „teologie osvobození“. Na snímku na pacifickém pobřeží je zachycen s Timothy Radcliffem (první zprava), budoucím Magistrem Řádu (1992), a spolubratrem Jordánem Vinklárkem (třetí zprava). Soukromý archiv D. Duky

Po odnětí státního souhlasu k výkonu duchovenské činnosti (1975) se i nadále věnoval řádovému životu, organizoval náboženské aktivity mladých lidí, spolupracoval se zahraničím, vybudoval tajné studijní centrum a podílel se i na vydávání samizdatů. Tyto aktivity však neunikly pozornosti Státní bezpečnosti a po shromáždění dostal „důkazů“ měly za následek zatčení, obvinění z „maření státního dozoru nad církvemi“ a v r. 1981 odsouzení na 15 měsíců vězení. Tento trest si odpykával ve věznici v Plzni na Borech (stal se vězněm č. 9658), kde se mj. setkal i s pozdějším prezidentem Václavem Havlem. Tato věznice se tak stala místem propojování teologických, filozofických a společenských témat a myšlenek. – Na fotografii pořízené ve vyšetřovací vazbě je zachycen se zabavenými liturgickými předměty, které měly dokumentovat výše uvedený „trestný čin“. ABS (V-12555 Plzeň)

V r. 1998 se stal 24. sídelním biskupem královéhradeckým a ve své činnosti navázal na komunisty perzekvovaného Karla Otčenáška (na snímku vlevo), tajně vysvěceného biskupa, který se mohl oficiálně ujmout svého úřadu až v r. 1990. Podílel se na obnově církevního života v diecézi, založil např. Diecézní teologický institut a církevní gymnázium ve Skutči. V r. 2004 vydal nový statut a jmenoval nové kanovníky kapituly při chrámu Sv. Ducha v Hradci Králové, o jehož rekonstrukci se později významně zasloužil, a r. 2009 založil Diecézní církevní soud. V letech 2000–2004 byl místopředsedou České biskupské konference. Královéhradeckou diecézi spravoval 11 let, systematicky vypracoval a naplnil diecézní Sedmiletý pastorační program s přípravou pastorační diecéze v novém století. Fotografie zachycuje okamžiky loučení s diecézí dne 4. 4. 2010. Soukromý archiv D. Duky